

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ

Επιστημονικός-Επαγγελματικός Φορέας των Ψυχολόγων (ν.991/79, 2646/98, 2005/36/ ΕΚ)

Έτος Ιδρύσεως 1963 – Μέλος Ε.Φ.Α

Λεωφ. Βασιλίσσης Αμαλίας 42, 10558 Αθήνα, τηλ.: 2106913500, fax.: 2106913053

www.seps.gr, info@seps.gr

Εξήντα Χρόνια Θεσμικά Επιτεύγματα και Επιστημονικές Δραστηριότητες

Οι Σύγχρονες Απαιτήσεις

Στα 60 χρόνια λειτουργίας του ο ΣΕΨ έχει πραγματοποιήσει, για την Ψυχολογία και το επάγγελμα του Ψυχολόγου, πολύ περισσότερες θεσμικές κατακτήσεις και επιστημονικές δραστηριότητες από εκείνες που θα αναμένονταν από έναν επιστημονικό-επαγγελματικό σύλλογο. Ωστόσο, η σύγχρονη εποχή, με τις θεσμικές αλλαγές που έχουν επισυμβεί τόσο στο ευρωπαϊκό πλαίσιο όσο και στη χώρα μας, απαιτεί νέους σχεδιασμούς.

α. Τα Θεσμικά Επιτεύγματα του ΣΕΨ.

Στις 7 Φεβρουαρίου 1963 είκοσι ένας Ψυχολόγοι, με υψηλού επιπέδου ακαδημαϊκές σπουδές σε ονομαστά πανεπιστήμια της Ευρώπης και της Αμερικής και με πολύχρονη επαγγελματική εμπειρία στους διάφορους τομείς της Ψυχολογίας, συνυπέγραψαν το πρώτο καταστατικό του ΣΕΨ και ξεκίνησε η θεσμική του λειτουργία. Αυτό το πλαίσιο της λειτουργίας του, με τις διαδοχικές τροποποιήσεις του (1972,1983,2001), διακρίνεται έως σήμερα για την δημοκρατικότητα, την ευελιξία και τη διαχρονική λειτουργικότητά του.

Ο ΣΕΨ, εξ αρχής, προσδιόρισε ως κριτήριο του επαγγελματία Ψυχολόγου - μέλους του- την κατοχή τετραετούς παν/κού τίτλου σπουδών από Τμήμα Ψυχολογίας, όπως ίσχυε, από τότε, στα ανεπτυγμένα ευρωπαϊκά κράτη. Κατόπιν, συνέταξε κώδικα δεοντολογίας, κατά τα ευρωπαϊκά και αμερικανικά πρότυπα, προς χρήση των επαγγελματιών Ψυχολόγων, των διδασκόντων, των ερευνητών στα θέματα ψυχικής υγείας, καθώς και των δικαστηρίων.

Εν συνεχεία, ασχολήθηκε με τη σύνταξη νόμου για το επάγγελμα του Ψυχολόγου, που ψηφίστηκε από την Ελληνική Βουλή το 1979 (ν. 991) και είναι, μάλιστα, ο πρώτος νόμος για τους Ψυχολόγους στην Ευρώπη (πριν από τη Γαλλία, το Βέλγιο, την Ιταλία κ.ά.). Συγκεκριμένα:

- Προβλέπει τετραετή τίτλο σπουδών από παν/κή σχολή Ψυχολογίας επιπέδου Master ή Maîtrise. Η σχετική διάταξη ίσχυε πριν δημιουργηθούν στη χώρα μας σχολές Ψυχολογίας
- Κατοχυρώνει την νομική προστασία της χρήσης του τίτλου του Ψυχολόγου
- Αναγνωρίζει τον ΣΕΨ ως τον επίσημο φορέα του κλάδου των Ψυχολόγων και συνομιλητή της Πολιτείας, χωρίς, ωστόσο, να τον καθιστά δέσμιο των εκάστοτε κρατικών πολιτικών (άρθρο 8).

Η πρωτοπόρα αυτή νομική μορφή, που δύσκολα γίνεται κατανοητή στη χώρα μας, συνάδει απόλυτα με την ευρωπαϊκή πρακτική και συγχρόνως επιτρέπει την ελεύθερη βούληση της Κοινότητας των Ψυχολόγων τόσο στο να διαμορφώνει η ίδια τις θεσμικές της ανάγκες όσο και να αγωνίζεται για την πραγματοποίησή τους. Τα θετικά αποτελέσματα αυτού του πλαισίου επιβεβαιώθηκαν πολλές φορές στην πορεία όλων αυτών των ετών:

- Πρώτο θετικό αποτέλεσμα ήταν η δημιουργία του πρώτου τμήματος Ψυχολογίας, το 1984, στο Πανεπιστήμιο Κρήτης. Η κινητοποίηση των μελών του ΣΕΨ με προεξάρχουσα την αείμνηστη Μαρία Χουρδάκη, πρώην Προέδρου του ΣΕΨ, πέτυχαν το ακατόρθωτο! Ιδρύθηκε η πρώτη σχολή Ψυχολογίας με πρώτους διδάσκοντες μέλη του ΣΕΨ, όπως την ίδια, τον κ. Γιάννη Κουγιουμτζάκη, την κα. Όλγα Μαράτου κ.ά. Στις αρχές της επόμενης δεκαετίας δημιουργήθηκαν τμήματα στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη με την πρωτοβουλία πάλι μελών του ΣΕΨ, των Δημητρίου Γεώργα, Μίκας Φατούρου και κ. Ιωάννη Παρασκευόπουλου (επίτιμο μέλος του ΣΕΨ), ανοίγοντας εν συνεχεία τον δρόμο για τον πολλαπλασιασμό των Τμημάτων Ψυχολογίας στη χώρα μας.

Την ίδια περίοδο (1989), ο ΣΕΨ γίνεται πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Συλλόγων των Ψυχολόγων – EFPA, μέσω της οποίας οι Έλληνες Ψυχολόγοι συνδέονται και οργανικά με το ευρωπαϊκό γίγνεσθαι του επαγγέλματος του Ψυχολόγου.

- Δεύτερο θετικό αποτέλεσμα ήταν η ψήφιση από την Ελληνική Βουλή (ν. 2646/1998) των προτάσεων του ΣΕΨ περί συμπληρωματικών μεταβατικών διατάξεων στον ν. 991/79, ελλείψει των οποίων ο νόμος αυτός δεν εφαρμοζόταν για 19 χρόνια και

οι επαγγελματίες Ψυχολόγοι ήταν στον αέρα! Πάλι η κινητοποίηση των μελών του ΣΕΨ (με την υποστήριξη της ιδρυθείσας, εν τω μεταξύ, Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας - ΕΛΨΕ) και παρά τη λυσσαλέα αντίδραση ορισμένων «ψυχολόγων» και των θνησιγενών σωματείων τους (δημιουργούσαν θόρυβο και έσβησαν ως διάπτοντες αστέρες), πέτυχε την ψήφιση από την ελληνική Βουλή των εν λόγω μεταβατικών διατάξεων. Έτσι, νομιμοποιήθηκε, επιτέλους, η εργασία εκατοντάδων επαγγελματιών Ψυχολόγων, οι οποίοι ελλείπει δημόσιων παν/κών σχολών Ψυχολογίας στη χώρα μας αποκτούσαν τίτλους σπουδών Master ή Maîtrise, όπως προέβλεπε ο ν. 991/79, σε παν/κές σχολές του εξωτερικού. Η σημαντικότητα της μεταρρύθμισης αυτής διαπιστώνεται από το γεγονός ότι έκτοτε ο κλάδος μας ησύχασε -έχουν ήδη περάσει 26 χρόνια- επιτρέποντας την απρόσκοπτη ανάπτυξη τόσο του επαγγέλματος όσο και των παν/κών σπουδών.

- Τρίτο θετικό αποτέλεσμα ήταν η παρέμβαση του ΣΕΨ στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία, μεταξύ και άλλων πιέσεων, ανάγκασε την χώρα μας να ενσωματώσει ορθά την Ευρωπαϊκή Κοινοτική Οδηγία 89/48 (1992), ανοίγοντας τον δρόμο για την αναγνώριση από τη χώρα μας των τετραετών τίτλων ψυχολογίας Master ή Maîtrise από τις ευρωπαϊκές παν/κές σχολές.

- Τέταρτο θετικό αποτέλεσμα ήταν η Υπουργική Απόφαση (ν. 2519/1997) για ένταξη των Ψυχολόγων εργαζομένων στα Ψυχιατρικά Νοσοκομεία και Κέντρα Υγείας στις Γενικές Εφημερίες και πρόβλεψη για δημιουργία κλάδου Ψυχολόγων στο ΕΣΥ. Η ένταξη αυτή προσέδωσε κύρος στο επάγγελμα του Ψυχολόγου και αναβάθμισε τον ρόλο του κλάδου μας στη δημόσια υγεία.

- Πέμπτο θετικό αποτέλεσμα ήταν η Υπουργική Απόφαση (ν. 2873/2000) για εξαίρεση των υπηρεσιών των επαγγελματιών Ψυχολόγων από την καταβολή ΦΠΑ. Η μεταρρύθμιση αυτή βασίστηκε σε νομοθεσία ορισμένων ευρωπαϊκών χωρών, που ο ΣΕΨ άντλησε μέσω της ΕFPA, και επεξεργάστηκε σε εδάφιο νόμου. Η εξαίρεση αυτή περιλαμβάνει και τις εταιρίες Ψυχολόγων, η οποία δεν ισχύει στις άλλες χώρες.

- Έκτο θετικό αποτέλεσμα ήταν η Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 1414/Β'/2008) για την εργασιακή αναβάθμιση (ωράριο και μισθοδοσία) των Ψυχολόγων, που εργάζονται στα δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα ατόμων με ειδικές ανάγκες. Το ίδιο αίτημα προωθεί και σήμερα ο ΣΕΨ για τους εργαζομένους Ψυχολόγους στους δημοτικούς παιδικούς σταθμούς.

- Έβδομο θετικό αποτέλεσμα ήταν η γνωμάτευση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους του Υπουργείου Παιδείας (752/16-2-2012), η οποία επιβεβαιώνει ότι ο ΣΕΨ αναγνωρίζεται από την Πολιτεία ως η μόνη αντιπροσωπευτική οργάνωση του κλάδου

των Ψυχολόγων και αποτελεί τον επίσημο συνομιλητή της, διότι σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν 991/79 η Πολιτεία συστήνει στους κατόχους άδειας άσκησης επαγγέλματος Ψυχολόγου να εγγράφονται στον ΣΕΨ.

Οι επτά αυτές θεσμικές κατακτήσεις είναι οι μόνες που έχουν γίνει για τον κλάδο μας και πραγματοποιήθηκαν μόνο από τον ΣΕΨ.

Συγκεκριμένα, το Διοικητικό Συμβούλιο, σε συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους συναδέλφους, προετοιμάζει με μεθοδικότητα τις απαιτούμενες κάθε φορά θεσμικές μεταρρυθμίσεις σε σχέδια νόμων και κατόπιν κινητοποιεί τα μέλη του για την επίτευξη της πολιτικής απόφασης, η οποία συνήθως τυχαίνει ευρείας αποδοχής από τις πτέρυγες της Ελληνικής Βουλής. Οι κατά καιρούς εμφανιζόμενες κινήσεις «ψυχολόγων» ή «ψυχολογικών συλλόγων» απέβλεπαν αποκλειστικά και μόνο στην καταγγελία, τον παραγκωνισμό ή διάλυση του ΣΕΨ. Ούτε διατύπωσαν ποτέ ολοκληρωμένη θεσμικά πρόταση, ούτε μπόρεσαν να πραγματοποιήσουν οποιαδήποτε μεταρρύθμιση υπέρ του κλάδου μας.

β. Αποφάσεις του ΣΕΨ για την Οριοθέτηση του Επαγγέλματος του Ψυχολόγου.

Ο ΣΕΨ, παράλληλα με την μέριμνα για θεσμική κατοχύρωση του κλάδου μας, λαμβάνει αποφάσεις θεσμικού χαρακτήρα για τα μέλη του. Αυτές σκοπό έχουν: 1) την ισχυροποίηση της επαγγελματικής τους ταυτότητας, και 2) την ανύψωση του επιπέδου της ακαδημαϊκής εκπαίδευσης και επαγγελματικής τους κατάρτισης στην παροχή των υπηρεσιών τους. Οι αποφάσεις αυτές έχουν ως στόχο να γίνουν κάποια μέρα νόμος της Πολιτείας για τους Ψυχολόγους.

Καταρχήν, εξέδωσε **Ταυτότητα Μέλους**, η οποία αργότερα έγινε ευρωπαϊκών προδιαγραφών, **Πιστοποίηση του Επαγγελματία Ψυχολόγου**, αναρτούμενη στην εξώθυρα του γραφείου του Ψυχολόγου και **Σήμα Αυτοκινήτου**.

Το 1992 συνυπέγραψε με την ΕΛΨΕ μνημόνιο σύστασης της **Εθνικής Επιτροπής Ψυχολογίας**, στην οποία συμμετέχουν τα προεδρεία των δύο συλλόγων. Η Εθνική Επιτροπή σκοπό έχει να συντονίζει τη δράση τους για θέματα κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν τον κλάδο μας, όπως είναι η ανάληψη διεξαγωγής διεθνών και ευρωπαϊκών συνεδρίων Ψυχολογίας στη χώρα μας, η προώθηση θεσμικών μεταρρυθμίσεων σχετικών με το επάγγελμα και τις σπουδές στην Ψυχολογία.

Παράλληλα, υιοθέτησε αμέσως και εργάστηκε επισταμένως στη διαμόρφωση και εφαρμογή της **Πιστοποίησης EuroPsy**. Συγκεκριμένα, τις τελευταίες τρεις δεκαετίες (1990-2023) η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Συλλόγων Ψυχολόγων – EFPA ανέπτυξε και προωθεί την εν λόγω Πιστοποίηση στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτικών Οδηγιών, για την ελεύθερη μετακίνηση των επαγγελματιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο ΣΕΨ, ως εκπρόσωπος των Ελλήνων Ψυχολόγων, σε συνεργασία με τον αείμνηστο Δ. Γεώργα, επίτιμο μέλος του ΣΕΨ, τότε εκπρόσωπο των Ελληνικών Τμημάτων Ψυχολογίας, συμμετείχαν ενεργά στις Επιτροπές της EFPA και επί σειρά ετών, για την πραγματοποίησή του. Έτσι, το 2007, δημιουργήθηκε η Εθνική Επιτροπή Απονομής του EuroPsy αποτελούμενη από εκπροσώπους του ΣΕΨ και της ΕΛΨΕ και από το 2013 άρχισε να χορηγείται η Πιστοποίηση EuroPsy στους Έλληνες Ψυχολόγους. Η Πιστοποίηση αυτή προβλέπει πέντε (5) έτη παν/κών σπουδών στην Ψυχολογία (περιλαμβάνεται και μεταπτυχιακός τίτλος από τμήμα ψυχολογίας), καθώς και ένα έτος (1500 ώρες) Πρακτική Άσκηση υπό εποπτεία Ψυχολόγου. Ο Πιστοποιημένος Ψυχολόγος EuroPsy εγγράφεται στο Μητρώο Ευρωπαϊών Ψυχολόγων της EFPA, στο οποίο έχει πρόσβαση το κοινό (πελάτες και εργοδότες). Σήμερα στη χώρα μας, πλέον των 250 Ψυχολόγων, έχουν αποκτήσει την Πιστοποίηση αυτή.

Στο πλαίσιο της ίδιας μέριμνας ο ΣΕΨ υιοθέτησε, επιπροσθέτως του ελληνικού, τον Ευρωπαϊκό Κώδικα Δεοντολογίας (1996), τους οποίους υποχρεούνται να ακολουθούν τα μέλη του και να υφίστανται κυρώσεις από το Πειθαρχικό του όργανο σε περίπτωση παραβίασής τους. Δυστυχώς, το Υπουργείο Υγείας συνέταξε δικό του Κώδικα Δεοντολογίας για τους Ψυχολόγους, αγνοώντας τον Ευρωπαϊκό και τον Ελληνικό. Το συγκεκριμένο τερατούργημα, που συντάχθηκε επί υφυπουργίας Π. Πολάκη, διατηρείται ακόμη από την νέα ηγεσία του Υπουργείου Υγείας (Ζ. Ράπτη), παρά τα επανειλημμένα διαβήματα του ΣΕΨ για την αντικατάστασή του από εκείνους του ΣΕΨ.

Το 2019, αποφάσισε να εγγράφει ως μέλη του αποφοίτους Κολλεγίων με άδεια άσκησης επαγγέλματος Ψυχολόγου, μόνο εκείνους που έχουν, τουλάχιστον, τετραετή τίτλο σπουδών (Master). Κι αυτό διότι αντέδρασε αμέσως στην απόφαση της Υπουργού Παιδείας κ. Ν. Κεραμέως να λαμβάνουν άδεια άσκησης επαγγέλματος Ψυχολόγου τα τριετή Bachelor των Κολλεγίων. Στην διαμαρτυρία αυτή επανήλθε με κοινή δήλωση με την ΕΛΨΕ, ως Εθνική Επιτροπή Ψυχολογίας. Ο λόγος είναι ότι όχι μόνο καμμία ευρωπαϊκή χώρα δεν χορηγεί άδεια άσκησης επαγγέλματος Ψυχολόγου στα τρία χρόνια

ακαδημαϊκών σπουδών, αλλά κυρίως ότι τίθεται σε κίνδυνο η δημόσια υγεία, αφού χαμηλής εκπαίδευσης Ψυχολόγοι θα παρέχουν υπηρεσίες αμφιβόλου ποιότητας. Ο στόχος του ΣΕΨ και της ΕΦΡΑ είναι η ποσοτική και ποιοτική άνοδος των ακαδημαϊκών σπουδών και της πρακτικής άσκησης, όχι η υποβάθμισή τους.

γ. Οι Επιστημονικές Δραστηριότητες του ΣΕΨ.

Κατά τη διάρκεια των 20 ετών από την ίδρυσή του και πριν της ίδρυσης παν/κων σχολών Ψυχολογίας στη χώρα μας, ο ΣΕΨ πραγματοποίησε συστηματικά ποικίλες επιστημονικές εκδηλώσεις. Δεκάδες σεμινάρια και ημερίδες έλαβαν χώρα με σημαντικούς ομιλητές έλληνες και αλλοδαπούς, σε διάφορα θέματα της Ψυχολογίας, ενώ τα μέλη του αρθρογραφούσαν τακτικά στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο, εκλαϊκεύοντας διάφορα θέματα.

Την δεκαετία του '80 οργάνωσε με μεγάλη επιτυχία τρία (3) Πανελλήνια Συνέδρια Ψυχολογίας, όπου διακεκριμένοι έλληνες, ευρωπαίοι και αμερικανοί Ψυχολόγοι, παν/κοί και επαγγελματίες, καθώς και ερευνητές, παρουσίασαν το έργο τους στους διάφορους τομείς της Ψυχολογίας, ενώπιον ενός πολυπληθούς κοινού. Ενδιαφέροντες διάλογοι αναπτύχθηκαν με επίκεντρο όχι μόνο τη σημαντική συνεισφορά της Ψυχολογίας στον κλινικό τομέα, την εκπαίδευση, τον εργασιακό και οργανωσιακό τομέα, την υγεία, τον αθλητισμό κ.ά., αλλά κυρίως στην αναγκαιότητα ίδρυσης παν/κής σχολής στη χώρα μας. Η συμβολή των δραστηριοτήτων αυτών υπήρξε αποφασιστικής σημασίας στην προετοιμασία τόσο του κοινού όσο και του πολιτικού κόσμου, στο να δημιουργηθεί η πρώτη Παν/κή Σχολή Ψυχολογίας στο Ρέθυμνο της Κρήτης.

Προς τα τέλη της ίδιας δεκαετίας (1988) ο ΣΕΨ εξέδωσε το πρώτο ελληνικό επιστημονικό περιοδικό Ψυχολογίας, τα **Ψυχολογικά Θέματα**. Εμπνευστής και υπεύθυνη σύνταξης ήταν η κα Όλγα Πανοπούλου-Μαράτου, καθηγήτρια παν/μίου και π. πρόεδρος του ΣΕΨ. Στο εισαγωγικό χειρόγραφο σημείωμά της, στο πρώτο τεύχος του περιοδικού, προσδιόριζε ότι «στόχος μας είναι να αποκτήσουμε ένα ευρύ διεπιστημονικό κοινό και τα **Ψυχολογικά Θέματα** να έχουν ιδιαίτερο κύρος στην καταγραφή της σύγχρονης επιστημονικής σκέψης στην Ελλάδα».

Κατά γενική ομολογία το περιοδικό εκπλήρωσε τον στόχο του. Έγινε ένα διεπιστημονικό φόρουμ με δεκάδες ερευνητικές μελέτες, παρουσιάσεις του συνολικού

έργου διακεκριμένων ελλήνων και ξένων ψυχολόγων, εμπειριστατωμένες βιβλιοκριτικές κ.ά. Έως το 2013 είχαν εκδοθεί 31 τεύχη, που αξίζει να τα έχει ένας ψυχολόγος, ιδιαίτερα νέος, στη βιβλιοθήκη του.

Τις δεκαετίες 1990 και 2000 ο ΣΕΨ συμμετείχε ενεργά, σε συνεργασία με την ΕΛΨΕ, στην οργάνωση και επιστημονική επιμέλεια δύο διεθνών συνεδρίων, του 4^ο Πανευρωπαϊκού Συνεδρίου της EFPA (1995) και του 26^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Εφαρμοσμένης Ψυχολογίας της International Association of Applied Psychology (ICAP 2006) που έγινε στην Αθήνα με συμπροέδρους τον αείμνηστο Δ. Γεώργα και την κα Μ. Μανθούλη, Πρόεδροι αντιστοίχως της ΕΛΨΕ και του ΣΕΨ.

Η δε Γενική Συνέλευση της EFPA το 1995, μετά τη διεξαγωγή του 4^{ου} Πανευρωπαϊκού Συνεδρίου της, υιοθέτησε παμψηφεί την ιδέα του Δ. Γεώργα και πρόταση του ΣΕΨ για την θεσμοθέτηση **Αριστοτέλειου Βραβείου Ψυχολογίας**. Το Βραβείο απονέμεται από την EFPA στην έναρξη κάθε ευρωπαϊκού συνεδρίου της σε επιφανείς Ψυχολόγους των Ευρωπαϊκών χωρών, οι οποίοι έχουν προάγει με το έργο τους την επιστήμη της Ψυχολογίας. Το Αριστοτέλειο Βραβείο δωρίζεται στην EFPA από την Εθνική Επιτροπή Ψυχολογίας Ελλάδος (συγκροτούμενη από τον ΣΕΨ και την ΕΛΨΕ) και είναι μια καλαίσθητη πλακέτα με τα στοιχεία του βραβευθέντος διακοσμημένη με ένα ασημένιο κλαδί ελιάς. Έως σήμερα έχουν απονεμηθεί 13 βραβεία σε ισάριθμους διακεκριμένους ευρωπαίους ψυχολόγους.

Το 2016, Ο ΣΕΨ οργάνωσε με επιτυχία το ευρωπαϊκό συνέδριο για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε συνεργασία με το διεθνές Board on Human Rights της EFPA και το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων με θέμα «Τα Ανθρώπινα Δικαιώματα σε έναν Κόσμο που Αλλάζει: Ερευνητικές και Εφαρμοσμένες Προσεγγίσεις» .

Ο ΣΕΨ έχει πραγματοποιήσει Ψυχοκοινωνικές Παρεμβάσεις μετά από μαζικές καταστροφές, καθώς και σεμινάρια συνεχιζόμενης εκπαίδευσης στην Ψυχολογία Τραύματος. Τις υπηρεσίες αυτές τις έχει προσφέρει εθελοντικά σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας και την Τοπική Αυτοδιοίκηση προς τους πληγέντες από τον σεισμό της Αθήνας το 1999 στο Μενίδι, το 2007 προς τους πυροπαθείς της Πελοποννήσου και της Νότιας Εύβοιας και το 2014 στους πληγέντες από τον σεισμό στην Κεφαλονιά. Επίσης συμμετέχει στη Διεθνή Επιτροπή της EFPA Standing Committee (SC) on Disaster and Crisis Psychology, η οποία ως Διεθνής Μη - Κυβερνητικός Οργανισμός είναι συμβουλευτικό όργανο του Συμβουλίου της Ευρώπης σε θέματα καταστροφών, διότι αφορά άμεσα την ψυχική υγεία των ευρωπαίων πολιτών. Παράλληλα, ο ΣΕΨ παρέχει

εκπαιδευτικά σεμινάρια συνεχιζόμενης εκπαίδευσης σε επαγγελματίες Ψυχολόγους και φοιτητές Ψυχολογίας στην αντιμετώπιση καταστροφών, διαχείριση κρίσεων και Ψυχολογία Τραύματος.

Επίσης, ο ΣΕΨ εφαρμόζει κατ' αποκλειστικότητα το **Πρόγραμμα «ACT/ΜΜΜΕ-Βίας»** στην Ελλάδα μετά από ειδική Συμφωνία (2007) με τον Αμερικανικό Ψυχολογικό Σύλλογο (APA). Στο πλαίσιο της πολυετούς συνεργασίας του ΣΕΨ με τον APA υπεγράφη Μνημόνιο Συναντίληψης, Memorandum of Understanding (MOU) στην Μόσχα τον Ιούλιο του 2019. Το Πρόγραμμα αυτό έχει δημιουργηθεί από τον Αμερικανικό Ψυχολογικό Σύλλογο (American Psychological Association/APA) και τον Εθνικό Σύλλογο για την Εκπαίδευση Μικρών Παιδιών (NAEYC) και από το 2000 εφαρμόζεται στις ΗΠΑ, Βόρειο και Νότιο Αμερική και σε πολλά άλλα μέρη του κόσμου. Έχει αξιολογηθεί από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO) στο δημοσιευμένο εγχειρίδιο του το 2016 για τα «Εφαρμοσμένα Προγράμματα Πρόληψης σχετικά με την Κακοποίηση Παιδιών» ως ένα από τα τρία (3) πλέον αποτελεσματικά Εφαρμοσμένα Προγράμματα Πρόληψης διεθνώς για την εκπαίδευση Γονέων, Εκπαιδευτικών και άλλων ειδικών στην διαπαιδαγώγηση των μικρών παιδιών ενάντια στην Βία και την κακοποίηση. Έχει αναγνωριστεί από τους κάτωθι 5 διεθνείς οργανισμούς: 1) World Health Organization (WHO), 2) Centers for Disease Control and Prevention, 3) Head Start (Office of the Administration for Children and Families), 4) California Evidence-Based Clearinghouse for Child Welfare (CEBC) και 5) Crime Solutions Government και εφαρμόζεται με επιτυχία σε 14 πολιτείες των Η.Π.Α και σε 18 χώρες ανά τον κόσμο. Την περίοδο αυτή, ο ΣΕΨ εκπαιδεύει στο πρόγραμμα ACT τους εργαζόμενους στις δομές του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας της Περιφέρειας Αττικής.

Σήμερα ο ΣΕΨ εκπροσωπείται στις ακόλουθες Διεθνείς Επιτροπές της EFPA: Board of Ethics, Board on Human Rights, Board on Prevention and Intervention, SC on Disaster and Crisis Psychology, SC on Psychology in Education, TF on Clinical Neuropsychology.

δ. Οι Σύγχρονες Απαιτήσεις.

Τα τελευταία χρόνια η ανάπτυξη του επαγγέλματος του Ψυχολόγου στη χώρα μας, τόσο στον ιδιωτικό τομέα όσο και στον δημόσιο, σημειώνει ουσιαστική άνοδο. Η εξάλειψη των εκκρεμοτήτων του παρελθόντος (μεταβατικές ρυθμίσεις για τους

παλαιούς επαγγελματίες), καθώς και η προσωπική προσπάθεια του κάθε επαγγελματία να βελτιώσει τις γνώσεις και τις δεξιότητές του, συνέβαλαν, μεταξύ και άλλων παραγόντων, στην εντυπωσιακή αυτή απήχηση του κλάδου μας στην κοινωνία.

Ωστόσο, παρά τις ένθερμες ατομικές πρωτοβουλίες των παλαιών και νέων ψυχολόγων για επιπλέον επιμόρφωση, τις οποίες ο ΣΕΨ, ενώ ενθαρρύνει, πιστεύει ότι δεν αρκούν. Κι αυτό διότι οι περισσότεροι απόφοιτοι των σχολών (δημόσιων και ιδιωτικών, ελληνικών και αλλοδαπών), λαμβάνοντας την άδεια άσκησης επαγγέλματος στα τρία ή τέσσερα έτη παν/κών σπουδών (που ισοδυναμούν με επίπεδο Bachelor), παρουσιάζουν ελλείψεις τόσο στην ολοκληρωμένη θεωρητική τους εκπαίδευση όσο και στην πρακτική άσκηση υπό εποπτεία Ψυχολόγου (ελάχιστη έως καθόλου στο προπτυχιακό επίπεδο). Ο λόγος είναι ότι δεν προχωρούν σε σπουδές επιπέδου Master, κυρίως λόγω ολιγάριθμων προγραμμάτων Master στις ελληνικές παν/κές σχολές Ψυχολογίας.

Έτσι, προκειμένου να καταστούν ικανοί για αυτόνομη άσκηση του επαγγέλματος, καταφεύγουν για περαιτέρω επιμόρφωση είτε σε μεταπτυχιακά προγράμματα άλλων σχολών ή αλλοδαπών παν/μίων, είτε σε ψυχοθεραπευτικές εκπαιδεύσεις στην Ελλάδα και την αλλοδαπή, ή ακόμη σε αμφιβόλου ποιότητας διαδικτυακά σεμινάρια.

Σήμερα, στη χώρα μας, χρειάζεται πλέον να ανέλθει συνολικά το επίπεδο κατάρτισης των ψυχολόγων. Ο νέος επαγγελματίας απαιτείται να πραγματοποιεί εξ ολοκλήρου παν/κές σπουδές (Bachelor και Master) σε σχολή Ψυχολογίας, καθώς και επαρκή κλινική άσκηση υπό εποπτεία Ψυχολόγου. Αυτή είναι η πρακτική όλων των εφαρμοσμένων επιστημονικών επαγγελμάτων παγκοσμίως (γιατρών, δικηγόρων, μηχανικών κ.λπ.), των ανεπτυγμένων ευρωπαϊκών χωρών στην εκπαίδευση των ψυχολόγων, καθώς και οι αποφάσεις της EFPA, μέσω της εγκαθίδρυσης της Πιστοποίησης EuroPsy. Η τελευταία έχει ορίσει ότι ο σύγχρονος Ευρωπαίος Επαγγελματίας Ψυχολόγος είναι αυτός που έχει πραγματοποιήσει: πέντε (5) έτη παν/κών σπουδών σε τμήμα Ψυχολογίας (Bachelor και Master) και ένα (1) έτος (1500 ώρες) πρακτική άσκηση υπό εποπτεία Ψυχολόγου. Κατά τη διάρκεια δε της επαγγελματικής του ζωής θα πρέπει να συνεχίζει την επιμόρφωσή του, συμμετέχοντας σε συνέδρια, σεμινάρια, εποπτείες κ.ά.

Προκειμένου, λοιπόν, να πραγματοποιηθεί πλήρως η ανωτέρω κατάρτιση του νέου επαγγελματία Ψυχολόγου, ο ΣΕΨ θεωρεί ότι χρειάζεται:

1. να αυξηθούν τα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών στην Εφαρμοσμένη Ψυχολογία στα ελληνικά παν/κα ιδρύματα, διότι ενώ στη χώρα μας υπάρχει πληθώρα σχολών Ψυχολογίας (έξι δημόσιες και άλλα τόσα κολλέγια, που οι απόφοιτοί τους λαμβάνουν άδεια άσκησης επαγγέλματος), σπανίζουν τα μεταπτυχιακά προγράμματα τόσο στα δημόσια παν/μία όσο και στα κολλέγια.

2. για τη λήψη άδειας άσκησης επαγγέλματος ψυχολόγου να απαιτείται πλέον και μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών στην Ψυχολογία, καθώς και πρακτική άσκηση υπό εποπτεία ψυχολόγου.

Ωστόσο, ο ΣΕΨ δεν ενδιαφέρεται να αποκλείσει τους νέους αποφοίτους από την άσκηση του επαγγέλματος υιοθετώντας μόνο τη δεύτερη συνθήκη. Αντιθέτως, ενδιαφέρεται για την ποσοτική και ποιοτική επαύξηση των ικανοτήτων των νέων ψυχολόγων. Οι νέοι Ψυχολόγοι δεν θα πρέπει να αρκούνται σε ημίμετρα (σκόρπιες καταρτίσεις εκτός του σώματος της επιστήμης της Ψυχολογίας).

Ο ΣΕΨ θεωρεί ότι η Κοινότητα των Ψυχολόγων (ακαδημαϊκοί, επαγγελματίες και φοιτητές) συντονισμένα θα πρέπει να διεκδικεί αύξηση των μεταπτυχιακών προγραμμάτων και μάλιστα Εφαρμοσμένης Ψυχολογίας. Μόνο μετά την αύξηση αυτή, ώστε να απορροφάται ένας σημαντικός αριθμός σπουδαστών στα μεταπτυχιακά προγράμματα, μπορεί να γίνει πραγματοποιήσιμη η αλλαγή του νόμου, ώστε η άδεια άσκησης επαγγέλματος να χορηγείται μετά και την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου, εμπριέχων και πρακτική άσκηση υπό εποπτεία Ψυχολόγου (τουλάχιστον 1500 ώρες).

Ένα άλλο θέμα που προκύπτει, τα τελευταία χρόνια, είναι η εμφάνιση προτάσεων για θεσμοθέτηση δεύτερης άδειας άσκησης επαγγέλματος που θα πιστοποιεί την «εξειδίκευση», δηλαδή την κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου. Διατηρώντας δε την κατάσταση όπως είναι σήμερα, δηλαδή την άδεια στα τρία ή τέσσερα χρόνια. Την πρόταση αυτή ο ΣΕΨ δεν την υιοθετεί. Την θεωρεί μάλιστα καταστροφική για το επάγγελμα, καθώς και περιττή για τους ακόλουθους λόγους:

1. διασπά τους επαγγελματίες σε «γενικούς» και «ειδικούς». Σε καμμία χώρα του κόσμου δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο, διότι στην εφαρμογή της ψυχολογικής επιστήμης δεν είναι εφικτό να προσδιοριστούν με ακρίβεια τι διαφορετικό μπορεί να ασκήσει ο «γενικός» από τον «ειδικό». Οπότε ένας τέτοιος διαχωρισμός θα επιφέρει συγκρούσεις εντός του σώματος των Ψυχολόγων και δικαστικές διαμάχες.

2. διασπά το ενιαίο του επαγγέλματος σε δύο άδειες προκαλώντας συγχίσεις στο κοινό αφενός για το ποιος είναι ικανός για ποιο τομέα και αφετέρου μεταξύ αυτού του διαχωρισμού και των ήδη εξειδικευμένων κατευθύνσεων του επιπέδου Master (κλινική/υγεία, σχολική/εκπαιδευτική, οργανωτική/εργασία κ.ά.). Αυτές είναι κατευθύνσεις κύριας εργασιακής ενασχόλησης. Όχι εξειδίκευση.

3. προσθέτει αχρείαστη γραφειοκρατία (δημιουργία επιτροπών σε αμφιλεγόμενα πλαίσια). Εφόσον κάποιος κατέχει έναν τίτλο Master δεν χρειάζεται ούτε επιπλέον πιστοποίηση του τίτλου αυτού, αφού ο τίτλος από μόνος του πιστοποιεί τις ικανότητες του κατόχου του, ούτε επιτροπές (από ποιούς;) για να κρίνουν τον ήδη βεβαιωμένο τίτλο του.

Η πρόταση του ΣΕΨ είναι απλή, καθαρή και καθόλου γραφειοκρατική. Συνάδει δε τόσο με την ευρωπαϊκή πρακτική όσο και με τις κατευθύνσεις της EFPA, η οποία επί σειρά ετών έχει μελετήσει τα ελάχιστα προσόντα για την πρόσβαση στο επάγγελμα και έχει θέσει σε εφαρμογή (βλ. EuroPsy):

- πέντε έτη παν/κών σπουδών σε Τμήμα Ψυχολογίας, που περιλαμβάνει και μεταπτυχιακό τίτλο επιπέδου Master
- ένα έτος πρακτική άσκηση (τουλάχιστον 1500 ώρες) εντός ή εκτός του Master.

Τα ανωτέρω δικαιολογητικά (τίτλος και πιστοποιητικά) μπορούν να προβλέπονται επ' ακριβώς στον νόμο και να κατατίθενται στην Περιφέρεια, η οποία εκδίδει την άδεια άσκησης επαγγέλματος. Ο ΣΕΨ είναι υπέρ των καθαρών νομοθετικών προτάσεων, που θα εφαρμόζονται από τη διοίκηση με αυτόματο τρόπο και χωρίς αμφιβολίες, όπως συμβαίνει σε όλα τα επαγγέλματα. Έχει δε πικρή πείρα από «επιτροπές», που καθυστέρησαν την εξέλιξη του επαγγέλματος περισσότερο από 20 χρόνια.

Τέλος, όσον αφορά τις εξειδικεύσεις, η EFPA έχει θέσει τις βάσεις για την εφαρμογή τους, που στηρίζονται πέραν του μεταπτυχιακού τίτλου σε επιπλέον θεωρητικές παν/κού επιπέδου καταρτήσεις, καθώς και κυρίως στην εργασιακή εμπειρία (βλ. Advanced EuroPsy).

Επίλογος

Στα 60 χρόνια λειτουργίας του ο ΣΕΨ,

α. συνέβαλε αποφασιστικά:

- στη διαμόρφωση του νομοθετικού πλαισίου του επαγγέλματος του ψυχολόγου,
- στη δημιουργία παν/κής σχολής Ψυχολογίας,
- στη σύνδεση του έλληνα επαγγελματία ψυχολόγου με το ευρωπαϊκό γίγνεσθαι, μέσω της EFPA και του EuroPsy.

β. ανέπτυξε αξιόλογη επιστημονική δραστηριότητα:

- με την έκδοση υψηλού κύρους και ενδιαφέροντος επιστημονικού περιοδικού,
- με την πραγματοποίηση συνεδρίων, δεκάδων σεμιναρίων, ημερίδων και εκπαιδεύσεων,
- με συνδιοργανώσεις με την ΕΛΨΕ διεθνών και ευρωπαϊκών συνεδρίων.

γ. αποτελεί τον μόνο αντιπροσωπευτικό οργανισμό του κλάδου των Ψυχολόγων και τον επίσημο συνομιλητή της Πολιτείας.

Κατά γενική ομολογία η Κοινότητα της Ψυχολογίας και των Ψυχολόγων διανύει μία ανοδική πορεία. Οι σχολές Ψυχολογίας (δημόσιες και ιδιωτικές) πολλαπλασιάζονται, οι διδάσκοντες και οι φοιτητές αυξάνονται, ο δημόσιος τομέας προσλαμβάνει περισσότερους Ψυχολόγους από το παρελθόν, αν και με αμφιλεγόμενες συμβάσεις και στον ιδιωτικό τομέα οι πολίτες αναζητούν όλο και περισσότερο τις υπηρεσίες των Ψυχολόγων.

Η ανθηρή αυτή κατάσταση για τον κλάδο μας απαιτεί μεγαλύτερη εγρήγορση τόσο σε θεσμικές κατοχυρώσεις του επαγγέλματός μας όσο και σε υψηλότερου βαθμού καταρτίσεις στη θεωρητική εκπαίδευση και την πρακτική άσκηση των Ψυχολόγων.

Ο ΣΕΨ έχει αποδείξει μέσω της ανθεκτικότητάς του, της αποτελεσματικότητας και της εμπειρίας που έχει συσσωρεύσει από τα προηγούμενα 60 χρόνια ζωής του, ότι είναι σε θέση να συσπειρώνει τους συναδέλφους, να ιεραρχεί τις ανάγκες του κλάδου μας και να τις προωθεί με επιτυχή τρόπο. Με ενδιαφέρον, αισιοδοξία και δημιουργικότητα ο ΣΕΨ θα συνεχίσει να υπηρετεί τον κλάδο μας και στο μέλλον.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο,

Η Πρόεδρος

Βασιλική Δ. Μπουκουβάλα
Κλινικός Ψυχολόγος

Η Γεν. Γραμματέας

Βασιλική Δ. Καραγιάννη
Κλινικός Ψυχολόγος